

**NATURA 2000. Perinčių paukščių monitoringas,
PAST Minijos upės slėnis LTKLAB005,
Klaipėdos rajonas, Šilutės rajonas
2013 metai, birželis**

Griežlė (Crex crex)

Stebėtojas: Erlandas Paplauskis/ eil.nr.	Apskaitos data ir laikas	Stebėjim ų vieta	Stebėtų paukščių skaičius	Stebėtų paukščių elgsenos ypatumai	Oro sąlygos	Pastabos
1.	01 val. 2013-06-13	084	1	į provokaciją	vėjas, silpnas (iki 5m/s) 10 C, be lietaus, debesuota, 2val. rūkas ir T nukrito iki 5C (pagal automobilio termometrą), 2val.40 rūkas dingo	o 1 griežlė dar girdėjosi toli, už N2000 teritorijos. Rūkas buvo nuo 084 iki 080 taško. Iki 2 val. Buvo gan tylu, reakcija tik į provokacija, girdėjosi labai tolimas griežlės garsas.
2.		083	1			toli
3.		082	1→	į provokaciją		
4.		081	1	1 labai toli		
5.		079		3		Taške vyko orgijos, griežlės girdėjosi kiek toliau
6.		080	2	1		
7.		078	2→			
8.		077	1			
9.		076	0			
10.		075	1	1		
11.		074	1			
12.		073	0			
13.		072	2			
14.		071	3			provokacija (?)
15.		070	0			
16.		069	2			
17.		068	1			
18.		067	1			
19.		066	0			
20.		065	0			
21.		064	0			
22.		063	0			
23.		062	4			
24.		061	0			
25.		060	1→			

26.		059	1			
27.		058	0			
28.		057	0			
29.		056	0			
30.		054	0			
31.		051	0			
32.		052	0			
33.		053	0			
34.		055	0			
35.		063	0			
36.		068	0			
37.		069	0			
38.		051	0			
39.		050	2	3 toli	+14C, debesuota, ramu	Pakilus ant kalno, už N2000 ribų , toliau nuo Minijos, girdisi 3
40.		047	0			
41.		049	0			
42.		048	0			1 girdėtas prieš savaitę, kasmet girdimas balsas birželio pradžioje, bet ilgainiui dingsta ir per monitoringą nebefiksuojamas
43.		030	0			
44.		029	1			
45.		046	0			
46.		045	0			
47.		028	0			Beviltiški taškai, miestas, nėra net vietos
48.		027	0			
49.		044	0			
50.		026	0			
51.		043	0			Naktį nesiseka tašką pasiekti, dieną negirdėjau nieko
52.		025	0			
53.	6 val. 30 min.	042	2			

06-14						
54.	00 val. 00 min.	024	0		vējas silpnas, iki 5m/s, +10°C, be kritulių, giedra, vietomis rūkas	
55.		041	1	1 toli		
56.		023	1			Varlės užgožia ir jei yra daugiau galėjau negirdėt
57.		022	1			
58.		021	1	5 toli→		Apylinkės knibžda griežlēm
59.		020	0			
60.		019	1			Suarta, užstatyta
61.		018	1	1 toliau		
62.		040	2	(1?)		
63.		017	1			
64.		039	4			Už ribų visos 4, prieš tašką kiek, o 2 dar girdis kitoj upės pusėj 6
65.		016	3→			už ribų visi
66.		015	4			už ribų visi
67.		014	3			už ribų visi
68.	.	013	2	Į provokaciją atsiliėpė 1	vėjas Rytų, silpnas, apie 2-3 m/s, +16 °C, vėjas, be kritulių	Fantastiška pieva, o griežlių mažai
69.		012	1			
70.		038	2			
71.		011	0			
72.		037	0			
73.		010	0			
74.		019	0			
75.		035	0			
76.		036	0			
77.		005	0	3 girdisi už Natura 2000 ribų, kitoj kelio pusėj, bet, manau, visuose taškuose tos pačios		
78.		006	0			
79.		007	0			

80.		008				
81.		002	6→	4→		Košė, neįmanoma suskaičiuot, agresija baidi, pasibaigė baterijos, paleidau provokaciją iš automobilio grotuvo, aplink mašiną susirinko trys, viena įšoko į mašiną, čia reiktų vertint pagal maksimalius atstumus, užpildyta teritorija maksimaliai
82.		034	3→			
83.		033	2			
84.		001	3	1 toli		Už N2000 ribų
85.		003	0			
86.		004	1→	4		Kitoj kelio pusėje, kiek tolakai nuo taško girdisi 4, tai išskiriu prie pastabų kitu skaičiu, o 1 įrašiau tik tą, kuris buvo taško ir N2000 teritorijoje. Kai už ribų, bet netoli, priskaičiuoju, o kai toli, už 300 m. ir toliau įrašau prie pastabų kitu skaičiumi ką girdžiu.
87.		032	2	2		Toliau
88.	5 val. 30min	031	3	2		besigirdintys gali būt tie patys

Pakartojimas

Stebėtojas: Erlandas	Apskaitos data ir laikas	Stebėjimų vieta	Stebėtų paukščių	Stebėtų paukščių	Oro sąlygos	Pastabos
--------------------------------	--------------------------	-----------------	------------------	------------------	-------------	----------

Paplauskis/ eil.nr.			skaičius	elgsenos ypatumai		
1.	06-28 01 val.	084	1		Vėjo nėra, (0m/s) 10 C, be lietaus, debesuota,	Sąlygos idealios
2.		083	1			
3.		082	1			
4.		081	1			
5.		079	3			
6.		080 →	2			
7.		078	2			
8.		077	1→			
9.		076	0			
10.		075	1			
11.		074	1			
12.		073	0			
13.		072	2			
14.		071	3			
15.		070	0			
16.		069	2			
17.		068	1			provokacija
18.		067	1			
19.		066	0			
20.		065	0			
21.		064	0			
22.		063	0			
23.		062	4→			
24.		061	0			
25.		060	1			
26.		059	1			
27.		058	0			
28.		057	0			
29.		056	0			
30.		054	0			
31.		051	0			
32.		052	0			
33.		053	0			
34.		055	0			
35.		063	0			
36.		068	0			
37.		069	0			

38.		051	0			
39.		050	2→	3 toli		
40.		047	0			
41.		049	0			
42.		048	0			
43.		030	0			
44.		029	0			
45.		046	0			
46.		045	0			
47.		028	0			Beviltiški taškai, miestas, nėra net vietos
48.		027	0			
49.		044	0			
50.		026	0			
51.		043	0			Naktį nesiseka tašką pasiekti, dieną negirdėjau nieko
52.		025	0			
53.	6 val. 30 min.	042	2→		Vėjas 0m/s, +14C, be kritulių	
06-29						
54.	00 val. 00 min.	024	0		Vėjas 0m/s, +15, be krituliųC	
55.		041	1			
56.		023	2			
57.		022	0	1		
58.		021	1	2 toli		
59.		020	1			
60.		019	1	1		
61.		018	0			
62.		040	2			
63.		017	1			
64.		039	2			
65.		016	3	1		
66.		015	2	2		
67.		014	3			

68.	.	013	2			
69.		012	1			
70.		038	1	1		
71.		011	1			
72.		037	0	1		
73.		010	0	1		
74.		019	0			
75.		035	0			
76.		036	0			
77.		005	0	3 girdisi už Natura 2000, taip pat, kaip pirmą kartą		
78.		006	0			
79.		007	0			
80.		008				
81.		002	8→			Knibžda, apie tikslų skaičių nėra ko svajot.
82.		034	3			
83.		033	2			
84.		001	3			
85.		003	0			
86.		004	2	2		
87.		032	3→	3→		Toliau besigirdintys gali būt tie patys, bet tikrai negaliu garantuoti.
88.	5 val. 30min	031	3	2→	Vėjas 0m/s, +15C, be kritulių, giedra su rūku	

Keitė vietą - pažymėti taškai reiškia, kad akivaizdžiai buvo matoma, jog kitoje vietoje tas pats paukštis, tais atvejais, kai išliko neaiškumas ar tai tas pats paukštis juda ar jau kitas (t.y kai pirmame girdėtame taške nebesigirdėjo, tačiau judėjimo laipsniško efekto nebuvo justi, žymiu. (1?), t.y išliko galima paklaida, neaiškumas ar tas pats ar keičiantis vietą. Taškuose, kur griežlių negirdėjau, leidau provokatorių, bet jei rezultatai nesikeitė, tai ir nežymėjau.

Vietos savybių išsaugojimo laipsnio įvertinimas

Eil.Nr.	Stebėjimo taškas	Vertinama vietos savybė balais			
		1. Žemėveikšlių struktūra atviraime kraštovaizdyje	2. Žemės naudojimo pokyčiai	3. Pievų naudojimo intensyvumas	4. Pievų naudojimo terminai
1.	084	1.1	2.0	3.0	*
2.	083	1.1	2.0	3.0	*

3.	082	1.1	2.0	3.0	*
4.	081	1.1	2.0	3.0	*
5.	079	1.1	2.0	3.0	*
6.	080	1.1	2.0	3.0	* **
7.	078	1.1	2.0	3.0	****
8.	077	1.1	2.0	3.0	****
9.	076	1.1	2.0	3.0	* ** dalis pievos aptverta, iškasta kūdra
10.	075	1.1	2.0	3.0	*
11.	074	1.1	2.0	3.0	*
12.	073	1.1	2.0	3.2	* *
13.	072	1.1	2.0	3.2	* *
14.	071	1.1	2.0	3.2	* *
15.	070	1.2	2.0	3.0	*
16.	067	1.2	2.0	3.0	*
17.	065	1.1	2.0	3.0	*
18.	064	1.1	2.0	3.0	*
19.	063	1.1	2.0	3.0	*
20.	062	1.1	2.0	3.0	*
21.	061	1.1	2.0	3.0	*
22.	060	1.1	2.0	3.0	*
23.	059	1.1	2.0	3.0	*
24.	058	1.1	2.0	3.0	*
25.	057	1.1	2.0	3.0	*
26.	056	1.1	2.0	3.0	* *
27.	054	1.1	2.0	3.0	* pasodinta beržų dalyje sklypo
28.	051	1.1	2.0	3.0	*
29.	052	1.1	2.0	3.0	* sklypo dalyje užsodinti medžiai, prikasinėta, iš esmės čia griežlių tikriausiai nebebus, aplink kuriasi sodybos.
30.	053	1.1	2.0	3.0	*
31.	055	1.1	2.0	3.0	*
32.	063	1.1	2.0	3.0	*
33.	068	1.1	2.0	3.0	*
34.	069	1.1	2.0	3.0	*
35.	051	1.1	2.0	3.0	*
36.	050	1.1	2.0	3.0	*
37.	047	1.1	2.0	3.0	*
38.	049	1.1	2.0	3.0	*
39.	048	1.1	2.0	3.0	*
40.	030	1.1	2.0	3.0	*
41.	029	1.1	2.0	3.0	*
42.	046	1.1	2.0	3.0	*
43.	045	1.1	2.0	3.0	*
44.	028	1.1	2.0	3.0	*
45.	027	1.1	2.0	3.0	*
46.	044	1.1	2.0	3.0	*
47.	026	1.1	2.0	3.0	*
48.	043	1.1	2.0	3.0	*
49.	025	1.1	2.0	3.2	*
50.	042	1.1	2.0	3.2	*
51.	024	1.1	2.0	3.2	*
52.	041	1.1	2.0	3.2	*
53.	023	1.1	2.0	3.2	*
54.	022	1.1	2.0	3.2	*
55.	021	1.1	2.0	3.2	*

56.	020	1.1	2.0	3.2	*
57.	019	1.1	2.0	3.2	*
58.	018	1.1	2.0	3.2	*
59.	040	1.1	2.0	3.2	*
60.	017	1.1	2.0	3.2	*
61.	039	1.1	2.0	3.2	*
62.	016	1.1	2.0	3.2	*
63.	015	1.1	2.0	3.2	*
64.	014	1.1	2.0	3.2	*
65.	013	1.1	2.0	3.2	*
66.	012	1.1	2.0	3.2	*
67.	038	1.1	2.0	3.2	*
68.	011	1.1	2.0	3.2	*
69.	037	1.1	2.0	3.2	* *
70.	010	1.1	2.0	3.2	*
71.	019	1.1	2.0	3.2	*
72.	035	1.1	2.0	3.2	*
73.	036	1.1	2.0	3.2	*
74.	005	1.1	2.0	3.2	* *
75.	006	1.1	2.0	3.2	* *
76.	007	1.1	2.0	3.2	*
77.	008	1.1	2.0	3.2	*
78.	002	1.1	2.0	3.2	*
79.	034	1.1	2.0	3.2	*
80.	033	1.1	2.0	3.2	*
81.	001	1.1	2.0	3.2	*
82.	003	1.1	2.0	3.2	* *
83.	004	1.1	2.0	3.2	* *

* Pievos nešienautos, bet ir nėra stipriai užkrūmijusios, naudojamos ekstensyviai. Neaišku kada šienaujama ir ganoma, koku intensyvumu.

** nušienautos pievos

*** Plote yra žemės ūkio kultūromis užsodinti plotai.

**** Nešienauta, bet daug krūmų

Didesnių pokyčių nepastebėjau nuo 2009 m.

Pastabos:

Oras buvo geras, šilta, be stipraus vėjo, be kritulių. Bendras pastebėjimas, kad išskyrus žemupį ir Minijos slėnį, dauguma grietelių girdimos už Natura ribų. Didesnė dalis pasto reikšminga nebent tik kaip migracijų koridorius.

Bendras teritorijos būklės vertinimas

Būklė PAST Minijos upės slėnis LTKLAB005 yra patenkinama dėl trikdymo, visur išvažinėti keliai, piknikų liekanos, laužavietės. Užaugimas nėra labai grėsmingas, vis tik slėnio pievos didesnėje dalyje šienaujamos, nešienaujamų plotų mažai. Ties Kalviais, kur 2011 metų monitoringo metu buvo tuščia, o 2009 metais buvo grietelių košė, situacija vėl panaši į 2009 metus, grietelių daug, tik, gal nebuvo tirštumos įspūdžio, kai grieteliai iš visų pusių, visur kur įmanoma. Tačiau čia informacija apie Natura 2000 teritorijos aplinką, ne apie pačią teritoriją. Minijos slėnyje ten viskas panašiai, kaip buvo taip tebėra, viena kita grietelė yra visada įprastose sau vietose, tačiau tikrai įspūdi darė masiškumas, tiesiog knibždėlynas dirbamuose laukuose toliau nuo Minijos ir Natura teritorijos. Ties Ketvergiais, kur dalis teritorijos užstatyta namais, grietelių yra apylinkėse, bet ne slėnyje. Bendras įspūdis tas pats, nedideliu tanku atsirandančios sodybos situacijos nepakeičia, tačiau ties stipriai urbanizuotomis teritorijomis, kaip Gargždai, tiesiog fantastiškos pievos tuščios, nors migracijos metu grietelės girdimos. Tiesa 029 taške Grietelę girdėjau ilgai ir pastoviai, nes čia nuolatos lankaus, tačiau pakartojimo metu jau nebuvo. 048 taške eilę metų stebiu tą patį, birželio pradžioje kasmet girdžiu grietelę, kartais dvi, o monitoringo metu nefiksuoju, ten irgi lankausi dažnai, bet įspūdis, kad kažkas neleidžia įsitvirtinti. Yra senvagių, žolė aukšta, pastaruojų metu nešienauta, pavieniai krūmeliai, bet tikrai pieva tinkama grietelėms. Šunų vedžiojimas aktualus 029 taškui, čia nuolat vedžioja miestiečiai šunis, bet ten grietelė laikės iki pat birželio galo.

Pagrindinės grėsmės išlieka tos pačios – urbanizacija bei chaotiška ir visiškai nekontroliuojama rekreacija, labai didelis rekreantų keliamas triukšmas, baidymas savaitgaliais, nepakankama kontrolė. Mano nuomonė kontrolės

nėra apskritai, nes jei padaromas epizodiškai vienas kitas reidas, tai nėra kontrolė, kai pažeidimai vyksta kiekvieną savaitgalį masiškai. Nežinau priežasčių, bet, mano nuomone, RAAD neketina vykdyti sistemingos kontrolės Minijos slėniuose, abejoju ir ar yra noras ir pajėgų stabdyti masinį laužų kūrenimą, automobilių parkavimą, garsios muzikos leidimą Natura 2000 teritorijoje, Minijos ichtiologiniame draustinyje.

Pokyčiai nuo 2011 metais vykdyto monitoringo

Nuo 2011 metais vykdyto monitoringo bei mano pateiktos informacijos apie chaotišką ir nepriimtina masinę rekreaciją savaitgaliais praktiškai niekas nepasikeitė, savaitgaliais kontrolė intensyvesnė netapo. Susidaro įspūdis, kad kai kuriose vietose, kur 2011 metais griežlių buvo mažiau, 2013 metais vėl skaičiai panašesni į 2009 metus. 2013 metais akivaizdžiai sumažėję statybų. Dėl užkrūmijimo, manau nereiktų labai situacijos sureikšminti, nes tikėtina, kad 2013 metais pradėjus taikyti mokestines sankcijas už žemės ūkio žemių apleidimą, situacija neblogės.

Gretimų teritorijų vertinimas

Nepakito nuo 2007 ir 2009m. Bendra problema visai teritorijai stichiška urbanizacija.

Pasiūlymai

1. Spręsti išmokų klausimą dėl šienavimo po Liepos 15 dienos Natura 2000 teritorijoje. Už šienavimą neturėtų būti mažesnės išmokos, negu už suarimą ir intensyvią žemdirbystę. Tam turi būti Aplinkos ministerijos iniciatyva.

2. RAAD turėtų vykdyti intensyvesnę kontrolę palei Minijos upę savaitgaliais ir švenčių dienomis. Reikia spręsti triukšmo klausimą konservacinėse teritorijose ir jo kontrolę.

3. Reikia keisti PAV įstatymą, vis tik kyla įtarimas, kad dabartinei situacijai esant mes rimtų PAV nesulauksime. PAV įstatyme turi būti nuostata, kad rengiant PAV atsižvelgiama ir į bendrą teritorijos situaciją, o ne vientik į užsakovo sklypą, būtina vertinti suminį poveikį. 2011-2013 metais drastiški pokyčiai neįvyko, tačiau ateityje vėl susiformavus statybų bumui neigiami pokyčiai neišvengiami. Pastebėtina, kad yra didelis ruožas, kur griežlės gyvena už Natura 2000 ribų, tad užstačius namais didelius žemės ūkio plotus neigiama įtaka visai Minijos slėnio populiacijai neišvengiama.
